

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนอนุบาล เอกชน พ.ศ.2531 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และ 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ก่อให้เกิดผลต่ออาคารสถานศึกษาที่ก่อสร้างมาแล้ว เนื่องจากมีข้อกำหนดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน ถึงประเภทการใช้งานว่าจะต้องมีลักษณะและข้อกำหนดอะไรบ้าง ถึงระเบียบจะไม่มีผลบังคับย้อนหลังสำหรับโรงเรียนที่ได้ก่อตั้งขึ้นมาก่อน แต่เนื่องจากฝ่ายบริหารของโรงเรียนมีแผนการปรับปรุงอาคารและสถานที่บริเวณรอบโรงเรียนบำรุงวิชา โดยจะปรับปรุงในส่วนของเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายในการใช้สถานที่ของเด็กก่อนวัยเรียน ผู้ศึกษาจึงรับนโยบาย และได้ศึกษาการใช้สถานที่ จากการสำรวจพื้นที่และสังเกตการณ์ภายในโรงเรียนบำรุงวิชา จนทราบถึงปัญหาเรื่องความไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยในการใช้อาคารสถานที่ ได้เสนอในเรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ.2531 เข้ามาพิจารณาเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงอาคารสถานที่ในครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นด้านความปลอดภัยสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนเป็นหลัก

โรงเรียนบำรุงวิชา" เริ่มจัดตั้งเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2480 และได้มีการบูรณะและปรับปรุงอยู่เป็นระยะๆ ในส่วนของเด็กก่อนวัยเรียนประกอบด้วย อาคาร 5 และอาคารเด็กอ่อน มีอายุอาคารเกือบ 30 ปี โดยไม่มีแบบในการก่อสร้างที่ถูกต้องตามกฎหมายเหมือนในปัจจุบัน ซึ่งมีกฎหมาย พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชนพ.ศ.2531

โรงเรียนบำรุงวิชา เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีขนาดพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1,513 ตารางวา ตั้งอยู่เลขที่ 302 ซอยวัดอนงคาราม แขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ

ปัจจุบันจำนวนโรงเรียนอนุบาลทั่วประเทศไทยมี 14,901 แห่ง เพื่อความปลอดภัยของเด็กนักเรียน โรงเรียนอนุบาลอื่นๆ สามารถนำรูปแบบการตรวจสอบความปลอดภัยของโรงเรียนบำรุงวิชา ซึ่งได้ปรับปรุงให้ตรงตามข้อกำหนดของกฎกระทรวง ไปตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยโรงเรียนอื่นๆได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของผู้ใช้อาคารในเรื่องความปลอดภัยในการใช้อาคารของโรงเรียนบำรุงวิชา ส่วนอนุบาล
2. เพื่อศึกษาแนวทางการการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เด็กก่อนวัยเรียน

1.3 ความสำคัญของการศึกษา

ปัญหาเรื่องความปลอดภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่โรงเรียนนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเพราะมีเด็กเกิดอุบัติเหตุในเฉพาะพื้นที่สนามเด็กเล่นจากสถิติปีละประมาณ 30,000 คน และมีอุบัติเหตุอื่นๆ อีกมากมาย อาคารสถานที่โรงเรียนบำรุงวิชาเป็นอาคารเก่า จึงทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อเด็กนักเรียนในการใช้พื้นที่

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จัดพื้นที่ของโรงเรียนบำรุงวิชา ให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เน้นในเรื่องของอุบัติเหตุที่เกิดมากที่สุด จากการใช้ชีวิตประจำวัน โดยการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ ในบริเวณ โรงเรียนบำรุงวิชา

1.5 สมมติฐานการวิจัย

การปรับปรุงสภาพทางกายภาพใหม่จะทำให้ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุลดลง

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาสภาพกายภาพและการจัดพื้นที่ โรงเรียนบำรุงวิชา โดยเน้นในเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและอัคคีภัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพื้นที่โรงเรียนบำรุงวิชา ในลักษณะที่จะปรับปรุงพื้นที่ให้มีความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนมากขึ้น

1.8 นิยามศัพท์

เด็กนักเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนอนุบาล ระดับอายุ 4,5,6

พื้นที่ใช้งาน (Usable Area) หมายถึง พื้นที่ที่ถูกจัดเตรียมไว้ให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าไปใช้งาน ในกิจกรรมหนึ่งในพื้นที่นั้นได้จริง ไม่รวมถึงส่วนประดับทางรูปแบบสถาปัตยกรรมหรือ ส่วนประกอบทางวิศวกรรม อื่นๆ ที่ไม่ได้มีไว้เพื่อการการใช้งานของผู้ใช้งาน เช่น กันสาด ปล่อง ลิฟต์ เป็นต้น

ผู้ใช้งาน (User) หมายถึง ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ใช้งานเพื่อประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งใน บริเวณโรงเรียนบำรุงวิชา ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ช่วย พี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครอง และผู้มา คัดต่อ

ทัศนะอุจาด (Visual Pollution) หมายถึง สภาพที่เป็นมลภาวะในการมองเห็น หรือ มลภาวะ ทางสายตา สภาพที่ขาดความเป็นระเบียบ น่ารังเกียจ และทำลายสภาพของบริบทโดยรวม

การบริหารพื้นที่ (Space Management) หมายถึง วิธี หรือ กระบวนการบริหารจัดการ พื้นที่อาคาร อย่างมีระบบ โดยใช้องค์ความรู้ด้านต่างๆ โดยหวังว่าผลให้มีการใช้งานและตอบสนอง กับผู้ใช้อาคาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้